

עפ"ת 53791/03/24 - יחיה הרוש, נגד מדינת-ישראל, פרקליטות חיפה (פלילי)

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 53791-03-24 הרוש נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 146314/2022
בפני כבוד השופט מאזן דאוד
המערער:
יחיה הרוש,

- נגד -
המשיבה:
מדינת-ישראל, פרקליטות חיפה (פלילי)

ב"כ המערער: עו"ד נחמי פיינבלט

ב"כ המשיבה: עו"ד לילך סרנה

פסק דין

מבוא:

1. לפניי ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (להלן: "בימ"ש קמא"), אשר ניתן ביום 14.02.24, על ידי כב' השופט אור לרנר, בתיק פל"א 8565-03-22.

2. הערעור מופנה כנגד חומרת הדין ובעיקר עונש המאסר בפועל.

ההליך בבימ"ש קמא:

3. המערער הובא לדין בבימ"ש קמא בגין העבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"); נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2) לפקודה; נהיגה ללא רישיון רכב, לפי סעיף 2 לפקודה; נהיגה בטרקטורון בכביש שלא במושב או בקיבוץ, לפי תקנה 32א(ג) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961; ועבירה של נהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2 א לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל - 1970.

עמוד 1

4. כעולה מעובדות כתב האישום, המערער נהג בטרקטורון חשמלי מסוג סופה (להלן: "הטרקטורון"), ברחובות טירת כרמל שלא לשם חציית הכביש או בתחום מושב או קיבוץ. כל זאת עשה המערער בניגוד לפסילה שהוטלה עליו למשך 11 חודשים במסגרת פ"ל 11100-11-18 ולאחר שהפקיד רישונו ב-01.03.22. המערער נהג בטרקטורון, בקלות ראש, כאשר אין לו רישיון רכב בתוקף וללא תעודת ביטוח בתוקף על השימוש בטרקטורון.

5. לאחר שנשמעו רוב העדים בתיק, הגיעו הצדדים לידי הסדר טיעון לפיו יודה המערער במיוחס לו בכתב האישום, יורשע ויוטל עליו העונשים הבאים:

"המאשימה תטען למאסר של 9 חודשים אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות במידה והנאשם ימצא מתאים לכך ע"י הממונה. הנאשם יטען חופשי בעניין זה. יתר רכיבי הענישה לרבות סוגם, לשק"ד בית המשפט".

6. המערער הורשע, על סמך הודאתו במסגרת הסדר הטיעון, בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום והופנה לממונה על עבודת שירות שמצא אותו כשיר לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות, במגבלות והמליץ על השמתו בעיריית טירת כרמל.

7. בימ"ש קמא קבע כי מתחם העונש ההולם למקרה דנן נע בין מאסר קצר שניתן לרצותו בדרך של עבודת שירות ועד למאסר בפועל של 15 חודשים; פסילה מלנהוג בפועל לתקופה 9 חודשים ועד 4 שנים, ורכיבי ענישה נלווים.

8. בסופו של יום הטיל בימ"ש קמא על המערער את העונשים הבאים:

קנס בסך 1500 ₪; 12 חודשי פסילה בפועל, הפעלת 4 חודשי פסילה על תנאי שהוטלו ביום 5.1.20, בתיק מס' 7250-05-19, וזאת בחופף לפסילה שהוטלה, הפעלת 6 חודשי פסילה על תנאי שהוטלו ביום 3.2.22, בתיק מס' 11100-11-18, וזאת במצטבר לפסילה שהוטלה, כך שסה"כ ירצה המערער 18 חודשי פסילה בפועל; 4 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; 7 חודשי מאסר בפועל, הפעלת 4 חודשי המאסר על תנאי שהוטלו ביום 5.1.20 בתיק מס' 7250-05-19 וזאת באופן שחודשיים מתוכן ירוצו במצטבר והיתרה בחופף, כך שסה"כ ירצה המערער 9 חודשי מאסר בפועל, אותם ירצה בעבודת שירות בעיריית טירת כרמל.

טענות הצדדים:

9. המערער מיקד את טענותיו לעובדה כי תיק זה ייחודי ובעל אופי תקדימי יחסית במובן זה שהטרקטורון החשמלי, עליו נהג המערער איננו כלי הדורש רישיון נהיגה או רישיון רכב וכי לאחר החסר החקיקתי

כאמור, הושלם הפער ע"י הפסיקה שנוצרה לאחר יום ביצוע העבירות ע"י המערער. לטענת המערער, שגה בימ"ש קמא עת לא לקח בחשבון בצורה מספקת את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ודן את המערער ע"פ פסיקה מאוחרת ומדיניות אכיפה חדשה של משטרת ישראל שלא היתה נהוגה בזמן ביצוע העבירות.

10. המערער סבור כי מתחם הענישה היה צריך להיות נמוך יותר, אפילו בבחינת הארכת המאסר המותנה וכי היה על בימ"ש קמא לתת משקל גדול מאוד לעובדה כי המצב המשפטי במועד ביצוע העבירות לא היה ידוע לאשורו, הן בקביעת מתחם העונש והן בסטייה לקולא ממנו בשל שיקולי הגנה מן הצדק יחסיים. אשר על כן, ביקש המערער להאריך את המאסר המותנה וכפועל יוצא לא להטיל מאסר בפועל וכן להאריך את הפסילות המותנות ולהסתפק בפסילה מותנית.

11. מנגד, המשיבה ביקשה לדחות את הערעור. ציינה כי המערער הודה בכל עובדות כתב האישום, לאחר שהתיק נשמע כמעט במלואו. עוד ציינה כי בימ"ש קמא נתן גזר דין מנומק תוך התחשבות במערער, בשים לב לסוגיית הטרקטורון החשמלי, ונמנע לקבוע מתחם ענישה גבוה יותר. המשיבה סבורה כי העונש הוא עונש סביר ואין מקום לחרוג ממתחם הענישה מהשיקולים שהעלה המערער בטיעונו.

דין והכרעה:

12. לאחר שעיינתי בגזר הדין של בימ"ש קמא, בהודעת הערעור על נספחיה, בהרשעותיו הקודמות של המערער, ושמעתי טענות הצדדים, אני מחליט לדחות את הערעור, כפי שיפורט בהמשך.

13. נקודת המוצא היא כי בית המשפט ייטה שלא להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת או הראויה במקרים דומים, או כאשר נפלה על פני הדברים טעות מהותית ובולטת בגזר הדין - (ראו למשל ע"פ 968/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (22.3.2021); ע"פ 4124/21 מדינת ישראל נ' רימוני, פסקה 10 (1.6.2022); ע"פ 1222/22 מדינת ישראל נ' נאצר, פסקה 10 (23.6.2022)).

דברים אלו מקבלים משנה תוקף כאשר מדובר בגזר דין המצוי בטווח הענישה עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון, שאז "נדרשות נסיבות מיוחדות וחריגות עוד יותר כדי להצדיק את ההתערבות בעונש שנגזר" - (וראו: ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013); ע"פ 9048/11 מוחמד נגד מדינת ישראל (24.5.12); התערבות בו נדרשות נסיבות מיוחדות אף ביתר שאת; ע"פ 5953/13 מדינת ישראל נ' אהרון, פס' 18 (6.7.14)).

עניינו של המערער אינו נמנה עם מקרים חריגים אלו, זאת בפרט לאור ההסכמה העונשית בהסדר הטיעון, לפיה הוסכם כי המשיבה, תטען למאסר של 9 חודשים אשר ירצו בדרך של עבודות שירות והמערער יטען באופן

חופשי בעניין זה (כאשר יתר רכיבי הענישה לרבות סוגם הם לפי שק"ד בית המשפט).

14. על עבירה של נהיגה בזמן פסילה וחומרתה והצורך בענישה מחמירה בגינה, לאור העובדה כי טמון בה סיכון בטיחותי לציבור הנהגים והולכי הרגל ואף משקפת היא יחס של ביזוי החוק וצווי בית המשפט - ראו רע"פ 3878/05 **יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל** (26.5.05) (להלן: "**עניין בנגוזי**"); רע"פ 1392/09 **נתן אבנילוב נגד מדינת ישראל** (5.3.09), רע"פ 3943/11 **אסלם ברהום נגד מ"י** (27.5.11).

לעניין הענישה בגין עבירה זו של נהיגה בזמן פסילה ראו גם רע"פ 6206/07 **ענתבי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 4.9.07); רע"פ 303/10 **עבד אל קאדר נגד מדינת ישראל** (13.1.10); רע"פ 2666/12 **אמיר עטאללה נגד מדינת ישראל**, (23.4.12).

15. סבורני כי מתחם הענישה שנקבע ע"י בימ"ש קמא הינו סביר והולם בנסיבות העניין - **ראו והשוו**, **בנגזי**; רע"פ 1211/12 **אברהם נגד מדינת ישראל** (15.2.12); רע"פ 8013/13 **מסעוד נגד מדינת ישראל** (13.12.13); רע"פ 8253/10 **שלמה גיא נגד מדינת ישראל** (9.1.11); רע"פ 7982/13 **עדיאל שגן נגד מדינת ישראל** (6.1.14).

ראשית, אציין כי רכיבי הענישה עליהם סיכמו הצדדים במסגר הסדר הטיעון מצויים במתחם העונש ההולם שנקבע ע"י בימ"ש קמא אשר החליט לכבד את הסדר הטיעון, תוך התחשבות בנסיבות ביצוע העבירות בנוגע לתקדימיות התיק ואי הבהירות הנוגעת לשימוש בטרקטורונים חשמליים ובאכיפת האיסור.

שנית, יש לציין כי בקביעת מתחם הענישה בית המשפט אינו כבול להסכמות הצדדים, והוא מוסמך, ואפילו נדרש, לקבוע את מתחם הענישה הראוי בהתאם להוראותיו של תיקון 113 לחוק העונשין ובהתייחס לנסיבות המקרה שלפניו - (ראו: רע"פ 1548/18 **גיא נ' מדינת ישראל**, פסקה 19 (28.11.18); רע"פ 921/17 **זעילה נ' מדינת ישראל**, פסקאות 16-17 (28.5.17)); כן ראו רע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (4.12.13), שבמסגרתו, בית המשפט העליון עשה הבחנה בין טווח ענישה שלגביו הוסכם בהסדר טיעון ספיציפי, לבין מתחם ענישה המשקף את הדין הכללי, וכך סוכמה הבחנה חשובה זו ע"י השופט ח' מלצר (כתוארו אז):

"**טווח ענישה מוסכם במסגרת הסדר טיעון - שונה ממתחם הענישה בשני מובנים עיקריים: (א) ברמה המבנית - טווח ענישה מוסכם בהסדר טיעון נקבע על ידי הצדדים, בעוד שמתחם ענישה נקבע על ידי בית המשפט, בעקבות הנחיות המחוקק. (ב) ברמה המהותית - טווח ענישה מוסכם בהסדר טיעון הוא תוצאה של מיצוי כוח המיקוח של כל אחד מהצדדים להליך, בשים לב לכלל נסיבות התיק ולכן הוא משקף בעיקר את האינטרסים המידיים של שני הצדדים (תוך התחשבות בעובדה כי רשויות התביעה מייצגות אינטרס ציבורי רחב יותר). מתחם הענישה משקף, לעומת זאת, קביעה נורמטיבית של בית המשפט בדבר האיזון הראוי בעיני החברה בין כלל השיקולים הרלבנטיים על פי המתכונת הקבועה בחוק. ככזה, מתחם הענישה אינו תלוי איפוא בכוח המיקוח של מי מהצדדים, או בהעדפותיהם (האישיות, או המוסדיות).**" (שם, פסקה 17).

16. לעניין בקשת המערער להארכת תוקפו של המאסר המותנה תחת המאסר בפועל שהוטל, אציין כי בעניינו של המערער לא עומדים לזכותו שיקולי שיקום, אין בנמצא תסקיר של שירות המבחן הממליץ על שיקום והמערער לא עבר הליך טיפולי. יודגש כי לחובתו של המערער 4 הרשעות קודמות בפלילים בגין עבירות סמים, הימורים, אלימות ועבירות נגד הסדר הציבורי, שבגין ריצה 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות ו- 10 חודשי מאסר בפועל. בנוסף צבר המערער לחובתו 47 הרשעות קודמות בתעבורה וכי הוא ביצע את העבירות נשוא תיק זה בעוד שתלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בר הפעלה ושתי פסילות מותנות ברות הפעלה ובעודו ממתין לתחילת ריצוי עבודות השירות שהוטלו עליו בתיק הקודם. התנהלות שכזו אינה מצדיקה מתן הזדמנות נוספת למערער, בדמות הארכת מאסר מותנה במיוחד לאור העובדה שהמערער לא עמד במחויבות החלה עליו להצדיק את הענישה השיקומית שהוטלה עליו בעבר. המערער חוזר לסורו ובביצוע העבירה דן הוא כבר מוכיח כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו וכי לא ניתן להרחיקו מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב - לעניין זה ראוי להפנות לרע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו לבן**, (8.5.07), ראו גם רע"פ 6206/07 **אריה ענתבי נגד מדינת ישראל** (4.9.07) ורע"פ 1575/07 **יוסף משיח נגד מדינת ישראל** (22.2.07), שבמקרים האלה דחה בית המשפט העליון בקשות רשות ערעור על פסקי דין שבהם הוטלו עונשי מאסר בפועל בגין עבירות של נהיגה בפסילה.

17. זאת ועוד, בימ"ש קמא התחשב בנסיבותיו של המערער, בהסדר הטיעון וכל השיקולים העומדים לזכות המערער לרבות טיעוני התקדמיות ואי הבהירות, כשלא הטיל מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, תוך הפעלת המאסר המותנה, חלקו במצטבר וחלקו בחופף לעונש המאסר שהטיל בתיק זה ובסופו של יום הטיל עליו עונש שיוצא בדרך של עבודות שירות ולא מאחורי סורג ובריח.

18. אשר לרכיב הפסילה בפועל, הגם שהמערער מיקד ערעורו רק על רכיב המאסר, אציין כי המדובר ברכיב ענישה שהוסכם כי יהיה לפי שיקול דעת בימ"ש קמא והוא מצוי במתחם הענישה ההולם שנקבע ע"י בימ"ש קמא ולכן אין כל מקום להתערב ברכיב זה.

19. מכל האמור לעיל אני דוחה את הערעור.

20. היה וניתן צו עיכוב ביצוע גזר הדין, בטל בזה הצו.

21. הואיל והמועד לתחילת ריצוי עבודות השירות חלף זה מכבר, בהתאם לחוות דעתו של הממונה, הרי מתבקש הממונה לתאם עבור המערער מועד חילופי לתחילת ריצוי עבודות השרות.

22. על המערער להפקיד את רישונו ביום 16/6/24 לשם תחילת מניין עונש הפסילה ובהעדר רישיון ידאג להפקיד תצהיר.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לממונה על עבודות שירות.

עמוד 5

ניתן היום, ח' אייר תשפ"ד, 16 מאי 2024, בהעדר הצדדים.